Burgemeester van Emmen

Emmen, 6 februari 2025

Geachte leden van de raad,

Met deze brief wil ik u informeren over het werkbezoek dat minister Faber van Asiel en Migratie vandaag aan het azc in Emmen en Nieuw Weerdinge heeft gebracht. Daarbij stond voor wethouder Raymond Wanders en mijzelf voorop dat de minister een evenwichtig beeld zou krijgen van de wijze waarop wij vluchtelingen opvangen, maar ook hoe inwoners van Nieuw Weerdinge al jarenlang worden geconfronteerd met overlast en incidenten veroorzaakt door veilige landers. Ook Milo Schoenmaker, bestuursvoorzitter van het COA en burgemeester Jaap Velema van Westerwolde woonden het werkbezoek in onze gemeente deels of geheel bij.

Op de gezinslocatie hebben wij de minister gezamenlijk geïnformeerd hoe wij naast gezinnen ook alleenstaande minderjarige vreemdelingen opvangen. Zij kreeg onder andere een indruk hoe de groep amv'ers woont. Daarnaast hebben de directeur van de gezinslocatie, de wethouder, de bestuursvoorzitter van het COA en ik een toelichting gegeven op de opvang van vluchtelingen en benadrukt dat die vrijwel probleemloos verloopt. Als afsluiting van haar bezoek aan de gezinslocatie nam de minister een kijkje in de school waar jonge vluchtelingen onderwijs volgen.

Het werkbezoek van de minister vloeide voort uit een gezamenlijke uitnodiging van Plaatselijk Belang Nieuw Weerdinge en de gemeente om met haar te overleggen welke maatregelen zij wil treffen tegen de aanhoudende overlast en incidenten die in het dorp worden veroorzaakt door veilige landers. Voorzitter Wim Katoen van Plaatselijk Belang schetste voor hoeveel onrust en angst de veilige landers dagelijks en nu al jarenlang zorgen.

Hoewel de minister begrip heeft voor de grote zorgen onder inwoners en bereid is strenger op te treden, zegt zij met handen en voeten gebonden te zijn aan wet- en regelgeving. Ze wil vluchtelingen die weinig kans maken op een verblijfsvergunning weliswaar verplichten om zich twee keer per dag te melden, maar legt hen verder geen beperkingen op. Als zij toch overlast blijven veroorzaken, wordt ingezet op gedragsbeïnvloeding. Daarna volgen eventueel vrijheidsbeperkende maatregelen. Hoe deze laatste maatregelen kunnen worden uitgevoerd, wordt nog uitgewerkt door het ministerie. Daarnaast wil de minister onderzoeken of er huisregels op het Aanmeldcentrum in Ter Apel kunnen worden ingevoerd om vluchtelingen na een bepaald tijdstip binnen te houden. Het COA ziet daarvoor geen ruimte omdat de bewoners op basis van wettelijke regels geen beperking van bewegingsvrijheid mag worden opgelegd.

Samen met burgemeester Velema heb ik duidelijk gemaakt dat wij geen heil zien in de aanpak die de minister voorstelt. Het aantal veilige landers dat in Ter Apel verblijft kan volgens ons wel degelijk naar beneden als de IND hen versneld door de procedures leidt. Daarnaast hebben wij als burgemeesters opnieuw een pleidooi gehouden voor een betere spreiding van veilige landers over het land. Want alleen met die mix van maatregelen is er uitzicht op beëindiging van overlast en aanhoudende incidenten. Wij hebben de minister er aan herinnerd dat beide gemeenten al in het najaar van 2023 de toezegging kregen dat asielaanvragen van veilige landers met voorrang zouden worden behandeld. Ook toen hebben wij een betere spreiding van deze specifieke groep bepleit.

Het spijt mij opnieuw te moeten vaststellen dat een structurele oplossing uitblijft. Dat is voor de inwoners van Nieuw Weerdinge niet alleen een vervelende, maar vooral ook frustrerende conclusie. Voor burgemeester Velema en mij zijn de teleurstellende uitkomsten van het gesprek met de minister aanleiding om een brief te schrijven aan de vaste Kamercommissie Asiel en Migratie. In de

brief zullen wij aandringen op het treffen van maatregelen die structureel soelaas bieden. De inwoners van zowel Ter Apel als Nieuw Weerdinge wachten daar al veel te lang op.

Met vriendelijke groet,

Eric van Oosterhout,
Burgemeester gemeente Emmen.